

Søknad om medlemskap i Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner

Saksbehandler: Turid Krizak	Arkivref: 2010/6540 - /
E-post: turid.krizak@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048617	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	18.08.2010	49/10
Verdal formannskap	19.08.2010	78/10
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. Verdal kommune søker om medlemskap i Norsk nettverk av helse og miljøkommuner.
2. Verdal kommune arbeider videre for å etablere et felles medlemskap i Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner med Verdal/Levanger i kraft av Innherred Samkommune.

Vedlegg:

1. Målsettinger for Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner.
2. Kriterier for medlemskap.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Folkehelsearbeid – et verktøy for bærekraftig samfunnsutvikling. Stortingsmelding nr. 16 (2003-2004), Resept for et sunnere Norge, og Stortingsmelding nr. 47, Samhandlingsreformen (2008-2009), setter fokus på at dagens situasjon, med stort trykk på behandling av sykdom og senkomplikasjoner, ikke er bærekraftig for framtiden. Vi må derfor "forebygge mer for å reparere mindre". God helse i befolkningen er et mål i seg selv, holder flere folk i arbeidslivet, og gir samtidig redusert belastning på helse- og velferdstjenester. En økt satsning på folkehelse og miljøarbeid er derfor viktig og riktig både av etiske og økonomiske hensyn.

Folkehelsearbeid er definert som samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre, og fremme folkehelsen. I dette ligger også nødvendigheten av å styrke verdier som gir enkeltindivider og grupper muligheter for ansvar, delaktighet, solidaritet, mestring og kontroll over eget liv og situasjon. Påvirkningsfaktorer for helse befinner seg på alle forvaltningsnivåer, ikke minst i kommunene, noe som understreker betydningen av et bredt og tverrsektorielt folkehelsearbeid.

Ny kommunerolle. Statlige myndigheter har utøvd et sterkt påtrykk mot å styrke folkehelsearbeidet i Norge, og varsler at kommunene vil få en nøkkelrolle i folkehelsearbeidet. Kommunens ansvar for lokalt folkehelsearbeid er per i dag nedfelt kommunehelsetjenestelovens § 1-2 og § 1-4. Ny Plan og bygningslov, jf. Ot.prp nr 32 (2007-2008), Om lov om planlegging og byggesaksbehandling, fastsetter at folkehelse skal være et hovedhensyn i all kommuneplanlegging, herunder arbeidet for en jevnere sosial fordeling av faktorer som påvirker helse. Den pågående revideringen av kommunehelsetjenesteloven ser ut til å munne ut i to nye lover; Helse og omsorgsloven og folkehelseloven. Dette vil bidra til å synliggjøre og ansvarliggjøre kommunenes rolle i folkehelsearbeidet i langt sterkere grad enn i dag.

Folkehelsearbeid i Levanger og Verdal. Levanger og Verdal kommuner har vedtatt en felles kommuneplan, der folkehelse er et vedtatt satsningsområde i planens samfunnsdel. Målsetningen er ”en aktiv befolkning med god helse”. I forlengelse av denne satsningen har både Levanger og Verdal nylig inngått parterskapsavtaler med Nord-Trøndelag fylkeskommune, der kommunene forpliktet til en bred og tydelig forankret innsats innen lokalt folkehelsearbeid. I tillegg konkretiserer ISK 3-søknaden en satsning på ”Felles helse”, innbefattet felles kommuneoverlege og felles prosess/utvikling med hensyn til implementering av Samhandlingsreformen.

Både Levanger og Verdal har et stort behov for utvikling og kunnskapsbygging innen folkehelsefeltet. Kommunene har imidlertid et sterkt potensial til å markere seg som fyrstårn og foregangskommuner i tilknytning til lokalt folkehelsearbeid. Blant annet er Levanger Kommune en internasjonal og nasjonal foregangskommune innen Kultur-Helse, mens Verdal er ressurskommune for Universell utforming. Begge kommuner har nærhet til HUNT-miljøet, noe som kan bidra til å sette Levanger og Verdal på kartet med hensyn til kunnskapsbasert folkehelsearbeid.

Disse områdene er sentrale satsninger på nasjonalt og regionalt plan, og det påberegnes at gode prosjekter i stor utstrekning vil kunne eksternfinansieres.

Behovet for nettverk og kompetansebygging. Arbeidet med dagens og framtidens helse- og miljøutfordringer krever utradisjonelle arbeidsformer. Kommunene må angripe disse utfordringene med utgangspunkt i et tverretattlig helhetssyn, der mange aktører må finne sin rolle og sitt ansvar. Kommunene trenger imidlertid kunnskaper, metoder, trygghet og mot til å sette slike spørsmål på dagsorden. En vil derfor være avhengig av et nettverk eller kontakter som kan være diskusjonsparter og rådgiver når nye ideer eller prosjekter skal prøves ut.

Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner. **Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner er en del av WHO-prosjektet ”Healthy Cities”, som igjen er et ledd i WHO’s strategi ”Helse For Alle”. Nettverket har oppnådd høy status i nasjonal sammenheng, og har vært en sentral bidragsyter i forhold til kunnskapsbygging og utvikling innen folkehelsefeltet. Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner består per i dag av 16 kommuner og 3 fylkeskommuner. Nettverket er opptatt av at medlemskommunene skal gi sitt bidrag til en mer bærekraftig utvikling. Gjennom mobilisering av innbyggere, samarbeid på tvers av organisatoriske skillelinjer og kontakt med et internasjonalt miljø, ønsker nettverket å bidra med holdninger, impulser og erfaringer som vil gi drahjelp til utvikling av det kommunale folkehelsearbeidet. Kriteriene for medlemskap er en politisk forankret viljeserklæring som forplikter at medlemskommunens gir sin tilslutning til nettverkets hovedmålsettinger (se vedlegg 1), og klart gir uttrykk for at man ønsker å samarbeide med andre motiverte kommuner. Se vedlegg 2 for fullstendig oversikt**

over kriterier for medlemskap. Medlemmene betaler en årlig medlemskontingent til nettverket tilsvarende kr 1,34 pr innbygger.

Vurdering:

Medlemskap i Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner vil stå for en betraktelig forsterkning av et bredt og tverrsektorielt folkehelsearbeid i Levanger og Verdal kommuner. I tillegg til åpenlyse fordeler med tanke på nettverk, kompetansebygging og utviklingsarbeid, vil et medlemskap også gi positive signaleffekter i forhold til å støtte opp under visjonen om "livskvalitet og vekst" som er vedtatt i Verdal og Levangers felles kommuneplan. Et medlemskap vil også styrke kommunene med tanke på søknader om eksternfinansiering av folkehelse relaterte prosjekter.

Per i dag er ingen kommuner i Nord-Trøndelag medlem av nettverket. Levanger og Verdal kommuner har dermed en unik mulighet til å være først ut. I første omgang må Levanger og Verdal søke om separate medlemskap, men på sikt kan det være aktuelt å drøfte et felles medlemskap gjennom Innherred Samkommune.

Det vil være svært fordelaktig å vedta et eventuelt medlemskap i forkant av den årlige nettverkssamlingen til Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner som arrangeres i forbindelse med den nasjonale plan- og folkehelsekonferansen MOT 2015 i Østfold 22-23 september 2010. I tillegg til muligheter for deltakelse på nettverkssamlingen, vil markering av medlemskapene også bidra til nasjonal og regional positiv oppmerksomhet rettet mot kommunene.